

jeg maaftee til en anden Tid har udtrykt mig noget anderledes end idag; det er jo for Sagens Afgjørelse ganske ligegyldigt, og det skal jeg derfor fuldstændig lade ligge. Der er derimod andre Punkter, som jeg maa lægge større Vægt paa. Saaledes er der et, som dog egentlig mindre vedkommer mig end det ærede Medlem her bagved (Mabvig). Den ærede 6te Landsthingsmand for 1ste Kred (Bloug) yttrede overfor den Taler, jeg nævned, at han paa ingen Maade kunde erkjende, at han skulde have læst Biskop Kirkegaard's Betænkning anderledes, end den maatte læses og forstaaes, naar han havde paastaet, at det ikke kunde siges, at Biskop Kirkegaard til nogen Tid havde tænkt sig, at denne Sag først skulde finde sin Afgjørelse gennem en Kirkecommissions Forhandlinger, naar det dog i Betænkningen var sagt, at han i forrige Rigsdagsamling vilde have fundet det heldigt, om Sagen da var bleven afgjort. Jeg troer virkelig, at det ærede Medlem, der fører Ordet for Mindretallet, ved paany at kaste et Blik paa Betænkningen vil give os Ret i, at den høierverdige Biskop ved at affatte Betænkningen refererede til to forskjellige Tidspunkter. Han taler først om, hvad der laa for i forrige Samling, hvor der kun forelaa et privat Lovforslag, og han ansaae det da for hensigtsmæssigt at tage dette for at fjerne de midlertidige Vanskeligheder; han vilde dengang helst have dette vedtaget, fordi han troede, at det havde været beqvemt og hensigtsmæssigt; men dengang var der selvfølgelig ikke Tale om Sagens Drøftelse af nogen Commission, allerede af den Grund, at overhovedet ingen saadan Commissions-Drøftelse dengang endnu var paatænkt at skulle finde Sted. Men saa da den samme Sag kom til ham, da den skulde gaae til denne Rigsdagsamling, og gaae derhen, ikke efter det private Initiativ, som den oprindeligt skyldtes, men gaae derhen igjennem Regjeringens Haand, ligeoverfor denne nye Situation, hvor Sagen havde skiftet Skikkelse — hvad jo altid er Tilfældet med en Sag, naar den fra det private Initiativ gaar over til Regjeringens stærkere Haand — ligeoverfor denne nye Situation, denne Sagens forandrede Skikkelse, hvorved tillige hele Kirkereformen kommer i Vi-

skoppens Tanker, der seer han Forslaget ganske anderledes end tidligere. Maaftæe tillagde Biskop Kirkegaard ikke just selv personlig Sagen nogen større Betydning da, end den havde havt for ham tidligere, men han maatte erkjende, at, naar den skulde fremmes nu i Forbindelse med den hele kirkelige Reform, vilde den i alt Fald for Andre end dem, den nærmest paagjælder, for den hele almindelige Mening i Kirken faae en ganske anden Betydning, og saa fandt han det ganske naturligt og nødvendigt, at den almindelige Drøftelse, som Kirkereformen skulde blive Gjenstand for, og saa maatte omfatte denne Deel deraf. Jeg nærer ingen Tvivl om, at selv Mindretallets Drøftelser, skjøndt han først har seet Sagen anderledes, vil komme til at see dem saaledes. — Det var vel endnu mere fristende for mig at komme ind paa Grundlovens § 75 og den Maade, hvorpaa det i Grundloven givne Tilfald, at Folketings Forfatning nærmere skal ordnes, maatte være at fyldestgjøre; men jeg troer dog ikke, at dette nu vilde være rigtigt. Kun Saameget maatte jeg sige det ærede Medlem, at der jo ikke, fordi man finder, at der er givet et Tilfald om et kirkeligt Organ og en kirkelig Medvirkning i Lovgivningsvesenet, er nogen Nødvendighed tilstede for at føre Tanken hen netop i den Retning, som det igjen iaften er steet. Jeg kom i Formiddagsmødet, om jeg ikke feiler, til at nævne et konsultativt Kirkeraad, og jeg hørte, at det ærede Medlem sagde Ja, eller jeg saa ham ikke med Hovedet; men dette, et konsultativt Kirkeraad, er meget Mindre, end hvad der syntes at foresøve det ærede Medlem ved hans Ytringer iaften; dette er — det bør jeg dog tilføie — nu ganske vist ogsaa det Mindste, hvorom der vilde kunne være Tale, men jeg finder iøvrigt i dette Dieblik ikke Anledning til at gaae nærmere ind paa, hvorledes Indfrielsen af Tilfaldet maatte kunne skee, i større eller mindre Omfang, paa denne eller hiin Maade. At Veien dertil skulde naturligen kunne gaae igjennem dette Lovforslag, forstaaer jeg ikke, skjøndt jeg har hørt det et Par Gange.

Den ærede Cultusminister har med Hensyn til den samme Materie, Grundlovens § 75 og det deri givne Tilfald, og med Hensyn til